Ч. 126 Львів, Середа, дня 6. (19.) червня 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:
на цїлий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:
на цїлий рік . . 16 рублїв або 36 франків
на пів року . . 8 рублїв або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9. ул. Коперника (Лїндого ч. 9.) Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Ческі торжества.

(X) Нічого дивного, що очи всїх полїтиків звернені на цїсарскі торжества в Чехах, бо від уложеня відносин ческо-нїмецких головно зависиме загальне полїтичне положенє в Австриї і правильна робота в радї державній. Сьвітла гостина цїсарска в Чехах і одушевленє, яке з тої нагоди проявляє ся поміж населенєм обидвох народів, стає певним доказом, що як при иньших важних нагодах, так і тепер династичні чувства і преданність народів для цїсарского дому є тою кріпкою звязию, яка лучить нашу многоязичну державу. В найсумнїйших хвилях показувала ся та звязь тою провідною зорею, що вказувала надію красшої будуччини і та надія нїколи не обманювала. Здає ся, що два головні народи Австриї винесли з подій останних лїт науку, що не можна доводити розладу і межинародного спору до крайности з огляду на самого володаря держави, в котрім уособлений взорець терпеливости і миролюбивости. Тимто і торжества підчас цїсарского побуту в Чехах стануть неперечно тим граничним каменем, що відмежить добу розладу і спорів від мирного уладженя внутрішньо полїтичних відносин. Мирне зближенє, яке несьміливо розпочало ся в радї державній, стане тепер ще тїснїйше. Сї прояви одушевленя і преданности, яких дізнав монарх в Чехах від обидвох народів, вказують на те, що всї годять ся з бажанєм монарха, котрий хотїв би мирного уладженя відносин.

Ледви тиждень минає з того часу, як відрочено раду державну, а краєві сойми починають свою роботу. Цїсарска гостина в Чехах не могла обійти ся без того, щоби і в краєвих соймах не найшла голосного відгомону. Під вражінєм ческих торжеств приступають краєві сойми до своєї роботи. Ми вже вказували на те, що теперішня хвиля для роботи зовсїм не є пригідна. Рада державна, яка стільки занедбала, як і сесия делеґаций забрали краєвим соймам найпригіднїйший час до полагоди справ, а навіть довели до того, що н. пр. у нас видїл краєвий мусїв вести фінансову господарку на власну одвічальність без призволу сойму. Тим способом вкорочено конституцийні права соймів, підорвано їх значінє, а се стоїть в різкій суперечности не лише з історичною індивідуальностю поодиноких країв коронних, але й з виразними постановами конституциї. Соймам належить ся цїлковита рівнорядність і рівновартність з радою державною і лише тодї зможуть они відповідно сповнити свої задачі. Сим разом можна се виправдати в части тим, що живемо в переходовій добі від розладу заподїяного обструкциєю до нормальних відносин парляментарних. Сї обставини вимагали отже, щоби радї державній дати більше часу, як звичайно, а коли відносини уладять ся, то годило-б ся, щоби й сойми краєві були скликувані у відповідній хвилї і мали досить часу для полагоди важних справ.

Теперішня сесия краєвих соймів випала в таку непригідну пору, що годї буде удержати послів на довший час, хоч правительство лишає соймам повну свободу радити хочби до кінця серпня. Очивидно, що при таких обставинах ледви чи вспіють сойми що иньшого зробити окрім ухваленя буджету.

Між краєвими соймами неперечно звернє на себе найбільшу увагу всїх ческий сойм, що збирає ся на сесию зараз після цїсарскої гостини. Можна сподївати ся, що ті прояви одушевленя і преданности для монарха не остануть без наслїдків також на хід розправ в ческім соймі. Се також остання сесия законодатної доби ческого сойму. Се пора вельми пригідна для радикальних вибухів і змаганя, які проявляють ся звичайно під конець сесиї кождого законодатного тїла, щоби забезпечити собі популярність широких верств виборчих, а тим самим запевнити собі мандати. Обовязком розважних і умірковaних елементів запобігти вибуяню таких радикальних, скрайних змагань. Здає ся, що з ческого боку дещо в тім напрямі підготовлено. Передовсїм се річ певна, що ческа консервативна шляхта здавна є вірна своїй посередничій і примирительній задачі. В соймі дальше мусить бути поведена та примирительна робота, яка розпочала ся в радї державній, бо і там ще властива робота не зроблена. Найтруднїйша часть задачі ради державної відложена на осїнь. Прояви підчас цїсарскої гостини розбуджують певні надії на мирне уладженє відносин, слова цїсарскі висказані не при одній нагоді до заступників ческого і нїмецкого народу не остануть без наслїдків. Можна сподївати ся, що они причинять ся до мирної ходи обрад ческого сойму і утвердять ті заміри, які доси проявили ся, та доведуть до народного мира в Чехах, що не остане без впливу і на иньші краї Австриї.

Три недолї.

(Мовму другові Грицькові Будеволя).

(Дальше).

— Смотьте ле, смотьте[1])! А то наш ватажко усе перший! — відозвало ся кілька голосів.

— Гей[2])! Покля[3]) здоровля, ноги несуть, а руками зможу, не менї під ярма! Відберуть праву, то до зарання[4]) зюпаком[5]) поведу. І вам так патрить[6]), коб дужі були!

Такими словами поздоровкав старий Цар опришню, а сам аж зрадїв, побачивши леґінїв своїх.

— І ми не в кабатах[7]) — відозвав ся Сенько Боднар — покосимо поруганих, мов ильку[8]). Доста уж нагарчались[9]), тра-б і сереньчи зачерети[10]).

— Та хибай? — пробовкнув Илько Загірний, похитавши сивою головою, — сьмілий, як не бачить! А коб лем конфедерак поздрів єму в очи, так і сховав ся би у царок[1]) між кури.

— Не-ле-не[2]), Ильку! Боднарі побивали з давен становки[3]), то і не першини будуть Сенкові конфедерака побити хоч ось таким обручем — та й махнув косою проти місяця, що так і побачив себе у щирій крицї.

— Гей, гей! Добре каже! — згомонїла юрба на сьміле слївце, що викинув Боднаренко. — А то ми уж не сякі-такі заячого роду, щоб не постригли їх. А гардо зарунились з нашої працї...

— Та бак, пострижемо! — аж скричав молодий Муха

— Уж і наскучилось це цумаття[4]). Коб лем на них потрапити! Гардо приберемось!

— А то і без коси вдамо сю штуку — відозвав ся сьміючись старий Мурза. — Конфедерак, бачте, від камінця втїче. Розказував менї чоловік з Манастирця. Було, гварив, найшли ті поругані в лони[5]) їх коршму, остановили чотири двацять коний та нуте по свому людий дерти. Дерли до живого, а гварили: волю ратують.. Саме тодї стояли у Лїську москалї та одні, бач, других боялись. От — звичайно! Аж тут наш таки чоловік яку викинув штуку?! Зібрались з нїмчиком колодієм у двох, понабирали градівок[1]) та ще даштого, та як уж під коршму підобрались, нуте собі гримати у стїни та верещати. Мов замів би! Попідбирали Ляхи поли та на втїкача собі...

Ха-ха-ха! Добре люди кажуть: »Страхи на Ляхи« — загула вся опришня в один голос та розреготалась, аж лунало: — а то ми, дасть Біг, з ними справимось.

— Гаподьте лем, хлопцї, — згучав вкінци старий Цар, і всї погорнулись за своїм ватагою. Старий підніс коршоля[2]) з горілкою: — Василю, з тобою на прощу!... А Василя і не бачити..

Бідолаху направило серце на високий груник. Стояв він блїдий проти місяця, очима повів у далеку далю і спочив на сьвітлї, що блимало на захід сонця. Там покинув він свою долю, свою ясну зорю, там хотїв побачити свою Олену. Розсипав ся у дрібні слези, широку грудь обгорнув глибокий жаль, єму здало ся, будьто чує єї плач у піснї:

Ой, та лїтай, сивий пташку та й ти сивий орле,
Ой, хто мене, молодую, до себе пригорне?
Нї щирости, нї милости, нї пожалування,
Чорним вічкам нема спання, ручкам спочивання.

Зітхнув важко. Вітрець зимний подув і сердешний почув клики: »Василю, з тобою на прощу«!

(Дальше буде).

---

[1]) смотьте ле = дивіть лише.
[2]) гей = так.
[3]) покля = поки.
[4]) зарання = досьвіт.
[5]) зюпак = ліва рука.
[6]) патрить = яло ся.
[7]) ка бат = спідниця жіноча.
[8]) ілька = рід гірскої трави „сосинка".
[9]) нагарчались — набідували ся.
[10]) сереньчи зачерети = щастя зажити.

[1]) царок = місце під комином для курей.
[2]) не-ле-не = в значіню: лиши-лиши.
[3]) становка = велика бочка.
[4]) цумаття = бідна одїж, шматя.
[5]) лони = торік.

[1]) чрадівка = кругрий камінчик.
[2]) коршиля = малий боклачок.

Промова маршалка

при отвореню 6. сесиї VII періода.

Високий сойме! Передовсїм з жалем мушу ствердити, що з кінцем марця с. р., в якім то часї скінчила ся ухвалена високим соймом буджетова провізория, найшов ся краєвий видїл без уповажненя до побору додатків до податків та без уповажненя робленя видатків. Числячи ся з фактом безусловної конечности, удав ся краєвий видїл до правительства о виєднанє цїсарского розпорядженя, уповажняючого скарбові власти до побираня додатків на слїдуючий квартал до тої самої високости, яку сойм ухвалив на перший квартал. А видатки робив краєвий видїл під власною відвічальностию в границях буджету минулого року і предкладає нинї високому соймови внесенє, щоби схотїв признати поступованє краєвого видїлу оправданим примусовим положенєм. Однак заразом не сумнїваю ся, що високий сойм своєю ухвалою схоче застеречи ся, щоби в будучности краєвий видїл не ставлено в подібне, примусове положенє.

Отвираючи перше засїданє теперішної сесиї соймової, я застеріг собі, що коли зійдемо ся на властиву соймову сесию, обговорю кількома словами проґраму соймових праць сеї послїдної сесиї; нинї стало ся се тим більше конечним, бо з одної сторони підстави до прелїмінаря на рік 1901. мусїли улягчи основній змінї, а з другої сторони, не одно з того, що перед кількома місяцями було постулятом сойму, стало ся нинї доконаним фактом.

Дневний порядок нинїшного засїданя вказує вже на перший погляд ока, що материял, приготований для працї сойму є обильний і ріжнородний; дотикає майже всїх галузий краєвої адмінїстрациї і богато відділів законодавства, приналежного до сойму.

Згадаю тут про лїсовий закон, про нищенє пільних миший, закон про охоронне залїсненє, закон про садженє та охорону дерев при публичних дорогах, закон про творенє рентових сел. На сю послїдну звертано особлившу увагу високого сойму і поручено єї з цїлою усильностию зичливому оцїненю та прихильному полагодженю вис. палати.

Бажаємо через внесенє сего закона зробити перший крок в обсягу аґрарного закона, хочемо через неї створити, зглядно піднести і удержати економічно здоровий, селяньский стан; хочемо як средств, що ведуть до сеї цїли, ужити рентового кредиту, опертого на відмінних підставах, побіч горожаньскої опіки і помочи; опираємо ся на засадї неподільности рентових сел, на час тревання рентових позичок, а без зміни приписів дїдиченя; а виходячи з погляду, що заложенє і цїль створеня рентових сел відповідає не лише потребі та інтересови одиниць, купуючих рентове село, але також лежить в загальнім інтересї краю, ми предкладаємо, щоби адмінїстрацийні кошти, получені з цїлою акциєю, обтяжали не довжника, лиш цїлий край.

Знаю, що переведенє сего закона не є легким, бо він мусить опертись на горожаньскім дїланю рентових комісий, але позвольте панове, що повторю, що я вже сказав кількакратно, що автономія без ревности, правости та жертволюбности одиниць зовсїм не дасть подумати ся (оплески).

Надто предкладаємо проєкт закона про управильненє опіки над бідними і проєкт закона в справі посередництва працї, які отвирають нове поле дїяльности для автономічних тїл, дають можність, щоби в них сходили ся і з'єднювали ся чим раз більше всякі материї публичного житя і дїланя, але як се виходить з природи річи, вкладають також на сї тїля і деякі обовязки та деякі тягарі.

П о р у с к и: Навіть тодї, коли би високий сойм в теперішній, соймовій сесиї не зміг ухвалити проєктів сих двох законів задля недостатку часу, думаю, що вже обговоренє підстав на яких оперті сї проєкти, буде важним кроком наперед та уможливить в будучности корисне полагодженє сих обох справ, які для краєвих відносин мають перворядне значінє та далекосяглість.

П о п о л ь с к и: В обох повисших законах виступає знов в разячий спосіб конечність громадского закона, обнимаючого всїх, що мешкають в якійсь місцевости. Краєвий видїл, супроти доходячої до кінця соймової сесиї, мусїв поперестати на приготованю нових, важних і цїнних материялів для реформи громадского закона, яких часть находить ся в публикациї статистичного бюра.

В проєктї до прелїмінаря на 1901, предложенєм в грудни, прелїмінував краєвий видїл 80% з консумцийного податку від горівки, на підставі ухваленого тодї краєвого закона, а заразом вносив зниженє краєвих додатків о 5 кр. Наслїдком ухваленого тепер державного закона про консумцийний податок від горівки, який входить в житє від 1. вересня с. р., дохід з консумцийних податків в р. 1901. буде виносити взагалї о два мілїони корон менше, чим прелїмінував краєвий видїл в своїм первіснім проєктї. Помимо сего краєвий видїл, примінюючи ся стисло до порученя високого сойму, щоби додатки на р. 1901. обнизити о 5 кр., коли в сїм роцї закон про консумцийний податок від горівки увійде в житє, не змінив своїх первісних внесень що до маючої побирати ся стопи додатків до податків, але заразом для позисканя потрібного покритя пропонує затягненє біжучої позички 2 мілїони корон в готівцї, сплачуваної в трех слїдуючих роках.

Вже в слїдуючім роцї буде дохід з консумцийного податку від горівки висшим коло 3 мілїони корон; однак коли в біжучім роцї мусимо затягнути позичку 2 міл. кор., що належить уважати зовсїм виїмковим покритєм, а тим самим на р. 1902. така позичка відпаде, тому в буджетї на рік 1902. беручи за підставу сегорічну низшу стопу додатків до податків, фонд краєвий буде мав в доходах коло мілїон корон більше, чим в біжучім роцї; однак з того висшого доходу буде треба сплатити часть позички, затягненої в сїм роцї. Не хочу нинї нїчим упереджати фінансових внесень будучого краєвого видїлу та ухвали будучого сойму, — однак видає ся менї доконечним, щоби зробити ріжницю межи тими віддїлами, де зріст видатків є конечним, коли не маєм цофатись назад в економічнім та культуральнім розвою краю, а тими, які хотяй є пожиточними і пожаданими, але дадуть відложити ся.

Коли однак у всїх віддїлах краєвого господарства будуть ставляти жаданя до краєвого фонду з рівною силою та безглядностию, коли заспокоєнє кождої, хотяй би слушної потреби будуть розбирати лише зі становиска власне для сеї потреби, без жадного згляду на цїлість, коли високий сойм сим в найшляхотнїйшій думцї ставляним жаданям не зуміє оперти ся, тодї в дуже недалекім часї станемо знова супроти конечности підвисшуваня додатків до податків.

(Конець буде).

Нема директора!

(Кілька слів про театр).

Театр, се молох! Ненаситний молох, покритий вилискуючою, стобарвною луською, зі сьвітячими, заморфінованими очима, які уміють плакати крокодильними сльозами, з червоним, мясистим ротом, що викривляє ся до приязного усьміху і хохочесь сердечною веселостию!

Але горе тому, що дасть заманити ся гарним видом, приманчивою зверхностию та приступить до него близше. Пажерлива зьвірюка виссе єго соки, з'їсть найкрасші сили, витисне як цитрину, і коли не викине за плїт, то рік за роком буде єго спихати чим раз низше між постарілі і знидїлі жертви своєї ненаситности.

Не дурно то кажуть, що хто сходив пару чобіт на сценї, сей вже пропав для сьвіта! Єго тягне до театру якась непоборима сила, немов яке фатум. Воно і збуло ся на теперішнім директорі, др. Гриневецкім, який сходив сю пару черевиків лїт тому коло 15 назад. По кількох лїтах лїкарскої практики, він назад кидає ся в обійми... страшному молохови.

Се не дивно, нї, бо кожда артистична душа, а такою є і теперішний директор, дає себе радо на жертву сему улюбленому, обожаному див-зьвіреви, з крилами пеґаза та з пащею крокодиля. Але се дивно, що директор Гриневецкий, чоловік вже не молодий, щоби поривав ся до чогось без застановленя, з найлїпшими інтенциями зі своєї сторони та витаний рускою прасою і цїлим загалом так щиро, як ледви чи котрий директор перед тим — вже до року вимовив контракт, заключений на власне домаганє на шість лїт!

І чому так стало ся? Длячого др. Гриневецкий розчарував ся так скоро? Бо виходив з фальшивих преміс. Він представляв собі інакше і публику і театр. На публику надїяв ся, що она згодна удержати театр »на европейскій стопі«, на театр, що він дасть ся перестроїти на оперово-драматичну трупу. Що се на разї неможливе, або бодай дуже трудне і непевне — ми старали ся виказати в рядї статий м. р. Теперішне пересиленє немов би потверджувало наші виводи.

І знов нема директора!

Та що більше: вже ось-ось минає речинець, визначений Рускою Бесїдою до внесеня оферт на обнятє дирекциї руского театру і, о скілько нам відомо, до тепер ще жадна не вплинула і нема вигляду, щоби виринула якась поважнїйша оферта.

Чомуж се так? Звичайно було досить компетентів до дирекциї руского театру, а кождий з них нїс за пазухою »реформу«. Один казав: даю гроші — тут треба лише форси! Другий казав: оперетки, лише оперетки, народна штука раз на тиждень! Третий казав: лише народні штуки — се менше коштує і не треба тенора! Четвертий казав: я маю цїлу театральну бібліотеку сальонових штук — руский театр треба повести до чогось висшого... до сальонів! Пятий казав: тих пяків акторів я понаганяв би всїх, а заанґажував би, яких я знаю.. з польского театру! Шестий казав: оперу, а з оперою до Праги, до Парижа, до Америки! Семий казав: більшу субвенцию я маю знакомости в краєвім видїлї! Осьмий казав: нам треба брати взориз України, а як що, то і акторів звідтам! і т. д. і т. д.

І нарештї не стало вже директора!

Та відай вже і не стане, бо вже всякі реформатори переплинули і всї комбінациї можливих перемін стали уже оклепаними фразами. Не перемін треба, але удержаня того, що є, не проєктів реформи, а працї та стараня коло теперішного стану нашого театру.

Так, так, панове бувші і будучі директори руского театру! Не глядїть ви на наших акторів та не представляйте їх як лютих зьвірів, які заєдно жруть ся, та між якими ваш побут є вже достаточним до побираня доброї пенсиї та спиханя всяких обовязків на рамена підвластних собі людий.

Не обчислюйте зиски, які-б ви могли мати річно, але обдумуйте способи, якими-б ви могли вдовольнити чим раз збільшаючі ся вимоги публики, та пособити нуждї, яка загнїздила ся між рускою трупою.

Не шукайте за лаврами та сребряниками по столицях, але, скоро сонїчко пригріє і лїто Боже настане, полиньте з дружиною між ті менші »повітові« місточка, де народ також жадний рускої музи і де вас кличе обовязок.

Нехай вам купіль в Свянї або Гнилій Липі стане за марморну ванну, а міщаньский алькир заступить великоміський готель; забудьте, що се є відпочинок при »чорній«, а на білярдові кулї хиба нагадайте собі телепаючи ся по круглих головках камінїв наших »мурованих« доріг.

Відкиньте думки про заслужений спочинок або надію на признанє, а приготовте ся на колючки зависти, на удари чужої пихи і зраду невдячности: викиньте з себе всю жовч, а будьте смирними як ягня і розумними як вуж, щоби знести ріжні упокореня на становиску провінціонального актора-бурлаки.

Не держіть ся осторонь та з призрінєм від своєї дружини, бо се дїти того молоха, що з них виссає послїдну каплю крови і передчасно кидає їх в рамена чахотки. Вам жеж повірене їх житє і здоровлє. Бережіть їх від лихих привичок та налогів, що нищать їх морально і фізично. Заопікуйтесь тими молодими, недосьвітченими, недоученими, часто і не вихованими жертвами молодечого пориву. Они рвуть ся до доброго і шляхотного, а тільки через тяжкі та небезпечні обставини свого бурлацкого житя

сходять па бездорожя. Возьміть духовий і моральний провід над ними! Станьте їм самі приміром і заохотою та вказуйте на взори красшого, людского житя, яким можна жити навіть серед театрального волокитства. Зжийте ся в одно зі своїми підвластними, а тоді они певно підуть за вами. Се буде найкрасша реформа, але на неї треба довголітної, витревалої та щирої праці. Се буде реформа людскої душі театру і тоді він завсїгди, менший чи більший, з менче чи більше визначними талантами буде щирий в праці, охочий до діла та сумлїнний в виконуваню обовязків. Такий театр згоден завсїгди сповняти свою народно-культурну задачу і хоть не заімпонує Празї, анї Парижови, то тим цїннїйшим та дорозшим буде кождому рускому серцю.

Нї, се за богато жадано — такого директора нема...

Новинки.

— **Календар.** В середу: гр.-кат. Висаріона; рим.-кат. Гервазия. — В четвер: гр.-кат. Теодота; рим.-кат. Реґіни.

— **При зміні місяця просимо наших Передплатників о вирівнанє залеглостий, бо в противнім разї буде Адміністрация знезолена, застановити всїм довжникам дальшу висилку часописи.**

— **Торжество Божого Тїла**, після нашого обряду, відбуло ся в недїлю у Львові з традицийною величавостию. Торжеству проводив о. мітрат Білецкий при участи о. мітрата Туркевича, крилошанина Білиньского і численного духовеньства. За духовеньством йшли представителї всїх властей, міста і товариств та тисячі вірних. Почесну асисту справувала компанїя 80. п. п. з музикою.

— **Вистава картин п. Івана Труша**, почала ся з нинїшним днем в сальонї польского »Товариства приятелїв штуки« при площі св. Духа і потреває короткий час з причини виїзду п. Труша до Київа.

— **Іменованя.** Мінїстер скарбу іменував в етатї урядників для евіденциї ґрунтового катастру старших ґеометрів евіденцийних II. кляси: Йос. Навратіля Зен. Данкевича, Йос. Маттауша, Фр. Руссіяна, Ів. Спалька, Вільг. Петровского, Ів. Пожегнаного, Ант. Кастека, Ган Млякіпа, Ант. Ґерцуткевича, Осв. Барсана і Фр. Дутка старшими ґеометрами евіденцийними I. кл. в 8. ранзї.

Мінїстер торговлї іменував почтового контрольора Ферд. Юнґа у Львові, надконтрольорем почтовим в Станиславові.

Мінїстер судівництва іменував секретарями суду судових ад'юнктів д-ра Із. Ґольда в Сторожинци, д-ра А. Раппапорта в Чернівцях, обох для Черновець, а д-ра Миколу Цуркана для Сучави.

З львівскої судової салї. Вчера вечером по цїлоденній розправі засуджено Евгена Новіцкого за сповненє дефравдациї на один рік тяжкої вязниці з постом що місяця. За лагодячу обставину трибунал признав се, що »Новіцкий допустив ся злочину не в намірі сповнити дефравдацию, але задля недостатку нагляду«. Обжалований приняв вирок і почав нинї відсиджувати кару.

— **З соймової льожі.** Посол до державної ради, Ігн. Дашиньский, забагнув вчера прислухатись соймовим нарадам і заблудив до льожі призначеної для членів палати панів, що межи соймовими послами викликало сензацию. — А може сей случайний припадок є заповітом будучности, і пос. Дашиньский, тепер найчервенїйших з червених, засяде колись яко найльояльнїйший з льояльних в палатї панів у Відни, а в соймі буде міг з чистою совістию заняти місце там, де вчера завів его случай?

— **Іспит зрілости** в стрийскій ґімназиї здали: Е Бінштоп, М. Бирчак, А. Борак (з відзн.), І. Борусовский (з відзн.), Е. Чвартацкий, Д. Гехт. В. Яцишин, З. Ерденберґер, Д. Френкель (з відзн.), Г. Юер (з відзн.), Р. Каленюк, В Крисько, Л. Лнуфер, Л. Люфт, І. Опольский, В. Прессер, І. Райс, І. Розенфельд, С. Сквірчиньский, А. Смолїньский, І. Токарский (з відзн.), Л. Туряньский і М. Мільский.

— **З Коломиї** доносять, що спіймано вже трех розбишаків, що утїкли онодї з вязниці. Розбишаки були на стілько нерозумні, що утїкали всї три разом і крили ся на сусїдних ланах в збіжу. Спіймали їх селяне з Хлїбичина і збили на »квасне яблоко« за те, що они боронили ся, а опісля відвезли до суду в Коломиї. Розправа против Надурака, який зарізав цїлу жидівску родину в Залучу коло Коломиї, відбуде ся дня 20. с. м.

— **Фонетична правопись** буде небавком заведена в Росиї. Над сею справою нараджувало ся недавно московске педаґоґічне товариство і порішило предложити проєкт реформи мінїстрови просьвіти Ванновскому. До проєкту долучить ся заяви всїх наукових і педаґоґічних товариств. Як пишуть росийскі часописи, можна напевно надїяти ся, що мін. Ванновский пристане на реформу правописи, і... не буде оглядати ся на »ґалїцких« кацапів, для котрих заведенє фонетичної правописи в Росиї було би судним днем їх веґетованя в Галичинї.

— **До ц. к. кадетско школи для піхоти у Львові** будуть приняті з початком слїдуючого року шкільного — вересень 1901 — і то на перший рік аспіранти в числї около 50, принятє до висших кляс наступить лише виїмково. Услівя принятя на перший рік є слїдуючі: 1) Австрийске або угорске горожаньство; 2) Фізичне уздібненє до військового вихованя; 3) Вік що найменше 14 лїт і не переступаючий 17. рік (1. вересня в роцї принятя); 4) Укінченє що найменше з достаточним поступом чотирох низших кляс школи реальної або ґімназиї, причім не зважає ся на недостаточний поступ в язиках: латиньскім і грецкім. Крім того мусять аспіранти зложити в кадетскій школї вступний іспит; 5) Зложенє оплати шкільної а то: 24 корон річно за синів офіцирів в чинній службі і пенсіонованих, військових душпастирів евангелицкого і гр. східного віроісповіданя. вкінци військових урядників; 160 корон річно за синів ґажистів в резерві, цивільних урядників державних і урядників ц. і к. двора, відтак державних слуг і слуг ц. і к. двора; 300 корон річно за синів всїх иньших горожан. Шкільну оплату належить зложити в 2 ратах з гори; та оплата обіймає всї кошти на харч, одежу, науку і шкільні підручники. 6) Вдоволяюче, обичайне поведенє; вкінци 7) Засмотренє білєм і деякими иньшими предметами. Просьби о принятє до кадетскої школи, після взірця поміщеного в услівях принятя, мають свояки аспірантів внести просто до команди кадетскої школи найпізнїйше до 15. серпня (найлїпше по укінченю шкільного року в середних школах). Друковані подрібні услівя принятя (Aufnahms-Bedingungen) в нїмецкім, рускім або польскім язицї можна дістати в командї кадетскої школи за цїну 40 сотиків від примірника. Кадетска школа для піхоти має 4 кляси; елєви 4. року, що мають відповідну кваліфікацию, виходять заступниками офіцирів. В виду теперішного авансу в піхотї і при стрільцях осягають опісля більше-менше до року степень підпоручника. — *З ц. і к. Команди школи.*

— **Весїльна пригода в Парижи.** Замешканому при ул. Монтруж, емеритови п. Йосифови С. в 60 роцї житя навкучив ся кавалєрский стан і він повінчав ся зі знакомою собі 20-лїтною дївчиною панною Ернестиною Ф. По слюбі цїлий весїльний похід удав ся до винарнї, а звідтам по обильних почастунках бульварами перейшли ся до театру Вже своїм голосним приходом до театру весїльні гостї нарушили порядок і звернули на себе загальну увагу: одні видцї обурювали ся, другі сьміяли ся з підхмелених весїльних. Підчас перерви старший дружба, приятель, панни Ернестини, захотїв почванити ся своєю музикальностию; він вилїз на фотель і засьпівав дуже перчений куплєт. Розумів ся, всї весїльні гостї підтягали за ним, а навіть часть видців повтаряла масний рефрен пісни. Супроти сего попрошено малий, але симпатичний, весїльний похід удати ся на поліцию. Скоро там комісар зачав індаґувати самозваньчого куплєтиста, вискочила на его оборону панна молода і заслонивши его своєю особою, почала викрикувати, що она відповідає за всьо і цїлу вину бере на себе, а своєму приятелеви не дасть одного волоска рушити на голові. На се приступив до молодої жінки єї муж і почав представляти їй невідповідність такого заховання, однак за те дістав такого сильного поличника, що стратив рівновагу. Хотяй з трудом, але зі страшенним завзятєм підніс ся з землї новоженець, та сейчас від комісаря зажадав розводу. Комісар узнав себе некомпетентною інстанциєю для давання розводу і пан Йосиф поспішив, о скілько позволили на се непевні ноги, до префектури на Монмагр. Але панї Йосифова покинула свого дружбу-приятеля і поспішила за мужем і дігнавши его перед самим будинком префектури, справила єму таку пашню, що він на разї мусїв вречи ся подання о розвід, бо поліциянт забрав їх обох під свою опіку. Серед численної уличної товпи, она завсїгди ще в шлюбнім серпанку та вінци, а він у фраку, з поломаним цилїндром, пришли назад до поліцийної канцеляриї, де присутні ще решта їх весїльних гостий, приняли їх голосними заявами радости. По списаню численних протоколів панна молода зі старшим дружбою вернула до свого так званого дївочого помешканя, а пан молодий, закусуючи вставлені зуби, клянся на чім сьвіт стоїть, що вже не покине більше кавалєрского стану.

— **Реформа росийских університетів.** З Київа доносять: На жаданє росийского мінїстра просьвіти зібрав ся сенат київского університета і на 11 засїданях обговорив проєкт реформи університетів в Росиї. Сенат ухвалив жадати: автономії університетскої управи, щоби було вільно виберати ректора, деканів і професорів; підвисшеня проф. платнї на 8.000 рубл.; знесеня доцентури; установленя 24 стипендий для підготовленя кандидатів на професорів; зміни державних іспитів; підвисшеня стипендий; знесеня університетских судів а заведеня мирових судів між студентами і дозволу орґанїзациї студентских кружків.

— **Дрібні вісти.** В Синовідску помер окружний лїкар др. Лев Нунберґ на пятнистий тиф, яким заразив ся від свого пацієнта. — Черевний тиф ширить ся в Соколові коло Стрия. Стрийске староство вислало там повітового лїкаря д-ра Серковского — В касї »Народного Дома« у Львові якийсь москвофіл сьвященик зложив 3534 К 11 сот. яко фонд стипендиї, від якого відсотки оберне ся аж тодї на стипендию, коли они будуть виносити річно 200 К.

— **Гумористичний кутик.**

Що лїпше?

Коли ревний те осягне,
Д' чому він стремить,
Чого хоче, чого прагне
Жадно, в кожду мить,
Якось він не відчуває
Радости на див,
Бо собі все повідає:
— Я се заслужив!
Се є правно заслужене —
Як прийшло воно,
То належалось для мене
Вже тому давно.
А коли его надії
В дечім заведуть,
Думи чорнії, важкії
Ревного найдуть:
— Нема долї, нема щастя,
Хоть як ся старай,
Труд твій піде д' чорту в трястя,
А ти ся карай!...
А повільний вже не має
Вимогів таких,
То потім не нарікає,
Що діпнять не зміг.
А коли часом осягне,
До чого стремів,
Як втїшать ся, сам не збагне,
Як добрати слів!
— Я й не думав, що се вдасть ся...
Й хто би се гадав,
Що на сьвітї є те щастя,
Як се я зазнав!
Понад мої обовязки
Мало що робив,
А Бог мене з своєї ласки
Так нагородив!
І чиж варто розщибатись
Вік цїлїський свій,
За амбіциї віддати
Силу та спокій?
І хто з них мудрійше робить
Чи тамтой, чи сей —
Розсудить вам не зашкодить
Сумнїв мій отсей.

Посмертна † оповістка.

Олїмпія з Ковбляньских **Дрогомірецка**, вдова по бл. п. о. Стефанї, пароху в Кобаках, упокоїла ся дня 13. с. м. в 59. роцї житя, у свого зятя о. Антонія Левицкого, пароха в Ферескули. В. і. п.!

Телеґрами.

Відень, 18. червня. Вчера звидїв цїсар місто Літомериці, а звідтам о год. 12. в полудне удав ся кораблем до Устя. Цїле населенє в Чехах так ческе, як і нїмецке перебігало себе в заявах льояльности та вірности для монарха. Всї енунциациї цїсаря були так уложені, що не могли діткнути нї одної народности. В праґских полїтичних кругах підносять ту сильну віру, яка пробивала ся зі слів монарха, що его побут в Чехах буде мати тревалий вплив на примиренє обох народностий. По величавих демонстрациях в Устю, цїсар відїхав вечером о 9. год. 55 мін. двірским поїздом до Відня. Тим самим поїздом відїхав також президент мінїстрів Кербер, а намісник Куденгове і мінїстер Резек окремим поїздом.

Ґрац, 18. червня. Вчера збула ся в парку демонстрация студентів против військової музики босняцкого полку. 20 студентів арештовано.

Капштад, 18. червня. В порті Елізабет чума не вигасає; доселї стверджено взагалї 714 случаїв, а з них 338 смертельних.

Льондон, 18. червня. Доносять, як певну річ, що Бурів стоїть ще під оружем 18.000. З того 6.000 в Капляндиї. Чужосторонні добровольцї, особливо францускі, скріпляють безнастанно ряди Бурів.

Льондон, 18. червня. Кітшенер телеґрафує з Преториї, що коло Вільдмансзухт, 20 миль на полудне, Бури напали на віддїл 240 анґлїйских стрільцїв, убили 18, ранили 42, а решту полонили і забрали дві гармати, системи Максіма. Лише 2 офіцири і 50 вояків змогло втечи.

Пекін, 18. червня. Дипльоматичне тїло згодило ся до переведеня позички, з помочию якої Китаєви має зачислити ся воєнне відшкодоване на систему бонів.

Краєвий Сойм.

Маршалок отвирає засїданє о $^{3}/_{4}$11 год. З дневного порядку пос. Барвіньский підпирає своє вчерашне внесенє що-до основаня рускої ґімназиї в Станиславові. (Промову подамо завтра в повнім змістї). З черги приступлено до вибору 1 квестора, яким став пос. Заґурский, і 2 ревідентів комісий, якими вибрано пп. Яля і Шецля.

Дальше переведено вибір комісий: адмінїстрацийної, шкільної, петицийної, правничої, промислової, банкової, сільної, гірничої, податкової, краєвого господарства, дорогової, зелїзничої, санїтарної, для рентових посїлостий, доповнено комісию буджетову і вибрано членів надзираючої ради краєвого банку. Сейчас по виборі, комісиї відбули засїданя і уконституували ся. (Склад комісий, задля браку місця в нинїшнім числї, подамо завтра).

Відтак відчитано внесеня та інтерпеляциї, а між ними внесенє кс. Стояловского о знесенє краєвих мит, а заким се стане ся, о видержавленє повітових мит не спілкам, лише поодиноким особам і то можливо християнам, та інтерпеляциї пос. Окуневского в справі нелеґального стяганя податків в Городенцї та пос. Олесницкого в справі нелеґального урядованя рад громадских поза час, приписаний законом.

Конець засїданя о $^{1}/_{2}$1 пополудни. Слїдуюче засїданє в пятницю рано о 10 год. Маршалок апелює до послів, щоби забрали ся до ревної працї в комісиях.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Від огню обезпечайте ся тілько в »Днїстрі«.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки і всї предмети движимі против огневих шкід.

»Днїстер« припоручили Преосьвящ. Ординарияти Всеч. Духовеньству і вірним всїх трех Епархій.

Фонди ґваранцийні »Днїстра« з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий . . .	311.540 кор. 11 сот.	разом	
Резерва премії	171.942 „ — „		
Резерва специяльна . .	6.000 „ — „	520.406 кор. 65. сот.	
Фонд емеритальний . .	30.924 „ 54 „		

Тарифи »Днїстра« умірковані. Надвижка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

»Днїстер« виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди лїквідують ся безпроволочно в присутности Делеґата і 2 членів.

Полїси »Днїстра« принимають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, Теребовли, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечатись тілько через »Днїстер« в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з таких обезпечень через »Днїстер« іде часть провізиї на рускі публичні добродїйні цїли; полїси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

»Днїстер« пошукує спосібних аґентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько аґенций »Днїстра«. Аґенти заробили вже 274.964 кор. провізиї.

Зголошеня о аґенциї треба вносити до Дирекциї у Львові.

На житє обезпечайте ся тілько через »Днїстер«.

Селяне убігайте ся тілько о аґенциї »Днїстра«

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Проґрама від 16. червня до 30. червня 1901.

При співучасти військової музики 80. п. п.

1) **Adela Moraw**, перша субретка ц. к. прив. театру на Йосифштадї у Відни. 2) **Gileman**, сензацийна тресура псів і котів. 3) **Pietro Basalari**, вокальний феномен з консерваториї в Римі. 4) **Les Alex Cararangeot**, винахідники воздушних танцїв tourbillon. 5) **The Geottler's**, найлїпші в сьвітї комічні акробати. 6) **Lina Goltz**, субретка театру Ганца в Гамбурзї. 7) **Орхестра**. 8) **Трупа Borsini**, акробати головою на голові на двох кружляючих кулях. 9) **Mercedas**, ексцентрична двійка. 10) **The 5 Bruston's**, комічна пантоміна на біциклях п. з. »Уродини з перепонами«. 11) **3 Brothers William's**, незрівнані еквілїбристи par excellence.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї High-Life представленє. Білети вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелї

Евгена Мандичевского

дістати можна в руских книгарнях

і у автора

площа Академічна ч. 4. II. поверх, по цїнї 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цїнні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівцїв (Іцкан, Галацу), Гусятина
		6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк
		7·45	з Янова
		7·49	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
	1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина
		11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
		11·55	зі Станиславова (Керемесе, Потутор)
		12·55	з Янова
		1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова і з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
		3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
		4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
	2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
	2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
		5·50	з Кракова
	1·45	5·40	з Чернівцїв, Іцкан
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
		7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		8·30	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
		9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
		9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·29 2·31	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
	12·15	9·40	з Чернівцїв, Букарешту,
		10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
		10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·02	» » » на дв. голов.
		3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
		3·35	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·25	до Станиславова. Підвисокого, Потутор
	1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	2·08	6·43	» » » дв. Підзамче
		6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
		9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.
		9·15	до Янова
		9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
		9·42	„ » » дв. гол.
		10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
	2·40	10·25	до Чернівцїв,
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
		2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в недїлї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
		3·26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч			
		6·10	до Станиславова
	12·45	6·20	з Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дн 6. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
		6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
		7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
		7·32	„ дворець Підзамче
		7·25	до Сокаля і Рави рускої
		7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
		9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
	2·51	10·30	до Чернівцїв і Іцкан
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави
		11.10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.
		11·32	» » дв. Підза
		4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
		4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В містї видають білети їзди: Звичайні білети аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером а білети звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5. в подвірю, сходи II., двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.